

som bygger på de erfaringer, han i 6-7 år fik i forsøget på at komme til orde i pressen, uden at han havde mulighed for det. Jeg tror, at man vil få et lidt andet syn på Pressenævnets evne til at håndtere ytringsfriheden, når man læser de eksempler, han kan give.

Men jeg stoler på, at denne saglige drøftelse vil føre til en saglig og lødig behandling i udvalget. Jeg siger tak for drøftelsen, og jeg håber som sagt på et sagligt udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 231: Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Mindstestraf for voldtægt, skærpelse af straffen for særlig farlig, rå eller ydmygende voldtægt og af straffen for voldtægt mod børn under 15 år samt indførelse af straf for uagtsom voldtægt).

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 20/4 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det lovforslag, som vi behandler nu, indeholder flere elementer.

For det første foreslås indført en minimumsstraf for voldtægt. Dernæst foreslås en skærpet strafferamme for samleje med et barn under 12 år samt en strafferamme på fængsel indtil livstid for voldtægt, hvis offeret ved forbrydelsen eller som direkte eller indirekte følge af denne afgår ved døden eller får betydelig skade på legeme og helbred, herunder ved at blive påført seksuelt overførte sygdomme. Endelig foreslås det at kri-

mineralisere voldtægt, som begås ved grov uagtsomhed.

Kl. 13.45

Regeringen kan ikke støtte lovforslaget, og jeg vil gerne redegøre nærmere for årsagen her til.

Det siger sig selv, at jeg er helt enig med forslagsstillerne i, at voldtægt er en særdeles alvorlig forbrydelse, og straffen for voldtægt må afspejle den betydelige krænkelse, som offeret udsættes for.

Derfor tog regeringen også som noget af det første efter regeringsskiftet initiativ til at skærpe straffen for bl.a. voldtægt. Ved strafskærpelsespakken fra 2002 blev strafmaksimum i voldtægtssager således hævet fra 6 til 8 års fængsel og under skærpelse omstændigheder fra 10 til 12 års fængsel. Samtidig blev strafmaksimum for samleje med et barn under 15 år hævet fra 6 til 8 års fængsel og for samleje med et barn under 12 år, eller hvor gerningsmanden har skaffet sig samleje ved tvang eller trusler, fra 10 til 12 års fængsel.

Det blev forudsat i forbindelse med lovændringen, at strafferammeforhøjelserne i retspraksis ville medføre en generel forhøjelse af strafniveauet i disse sager på ca. et år. I januar 2004 afgav Rigsadvokaten en redegørelse for udviklingen i strafniveauet efter strafskærpelsesprogrammets ikrafttræden.

For så vidt angår voldtægt, var Rigsadvokatens konklusion, at strafskærpelsen måtte anses for at være slået igennem i de fleste af de indberettede sager.

Med hensyn til overtrædelse af straffelovens § 222 om samleje med et barn under 15 år fandt Rigsadvokaten, at straffen i enkelte af sagerne efter en umiddelbar vurdering var mildere, end det burde være tilfældet. Han udtalte imidlertid samtidig, at det var vanskeligt at vurdere niveauet, bl.a. fordi der ikke forelå redegørelser for strafniveauet forud for lovændringen. Desuden var materialet meget spinkelt, og sagerne omfattede forhold af meget forskellig karakter og grovhed.

Det er glædeligt, at de tilsigtede ændringer i strafudmålingspraksis allerede nu må anses for at være slået igennem i vidt omfang. Der er imidlertid behov for, at anklagemyndigheden fortsat er særlig opmærksom på straffastsættelse i voldtægtssager og sager om seksuelt misbrug af børn.

Jeg har endvidere anmodet Rigsadvokaten om at iværksætte en ny indberetningsordning

og på grundlag heraf afgive en supplerende redegørelse om udviklingen i strafniveauet om et år.

Man kan altid diskutere, hvornår strafniveauet for denne type sager er tilstrækkelig højt. I en sådan diskussion bør man naturligvis også inddrage en sammenligning med strafniveauet for andre alvorlige forbrydelser. Efter min opfattelse har vi med den seneste strafsikringslov lagt op til et niveau, der på passende måde afspejler disse forbryderes grovhed og den krænkelse af offerets integritet, som en voldtægt er udtryk for.

Jeg mener derfor også, at vi bør afvente Rigsadvokatens supplerende redegørelse for udviklingen i strafniveauet. Det er rimeligt, at vi giver de seneste lovændringer tid til at virke, før vi eventuelt begynder at overveje yderligere initiativer.

Jeg vil gerne tilføje her, at regeringens klare synspunkt er det, at hvis det viser sig, at strafsikringslovene ikke er slået igennem, som man måtte forvente, er vi naturligvis også indstillede på at se på, hvad der så kan gøres lovgivningsmæssigt for at sikre, at de lovgivningsmæssige strafsikringslove, vi gennemfører her i Folketinget, føres ud i praksis. Men som sagt mener jeg, at det rigtige er, især med de gode resultater, der er på langt de fleste af strafsikringsområderne, at afvente den supplerende redegørelse på det her område af de årsager, jeg har angivet.

Med hensyn til spørgsmålet om minimumsstraf er det jo noget, vi har diskuteret flere gange, og synspunkterne er velkendte. Jeg er fuldstændig klar over, at forslagsstillernes hensigt er at sende et kraftigt signal til domstolene om, at strafniveauet bør hæves, men som jeg allerede tidligere har sagt, er det regeringens opfattelse, at vi bør afvente den supplerende redegørelse, inden vi tager stilling til, om der er behov for at sende et yderligere signal til domstolene.

Jeg vil dog også gerne her, som jeg har gjort det tidligere, fremhæve en meget væsentlig ulempe ved indførelse af minimumsstraffe. Den konkrete strafudmåling er i straffesager overladt til domstolene, og ved at indføre en minimumsstraf afskæres domstolene fra at lægge vægt på individuelle momenter, der i de konkrete sager eventuelt kan tale for en mildere straf end den lovbestemte minimumsstraf. Retten kan dermed blive tvunget til at udmåle en strengere straf, end den ud fra den konkrete sags omstændigheder anser for nødvendigt og rimeligt.

Minimumsstrafferammerne må selvfølgelig kunne få den virkning i praksis, at domstolene i højere grad idømmer betingede straffe eller henfører det strafbare forhold under mildere straffebestemmelser for dermed at opnå det resultat, som i den konkrete sag findes mest rimeligt og formålstjenligt. Indførelse af minimumsstrafferammer vil således i praksis komme til at virke imod hensigten, og regeringen finder derfor som udgangspunkt, at indførelse af minimumsstraffe ikke er vejen frem.

Det, vi i stedet for gjorde, var jo i strafsikringslovsloven at gøre meget ud af i bemærkningerne at forklare, hvorledes vi gerne så, at strafsikringslovene faldt ud i praksis. Det synes vi er en bedre og mere fremkommelig vej at gå for at sikre, at de straffe bliver udmålt, som man også gerne ser udmålt i praksis.

Kl. 13.50

Forslaget indeholder i stk. 3 en mulighed for livstidsstraf, hvis offeret ved forbrydelsen eller som direkte eller indirekte følge af denne afgår ved døden eller får betydelig skade på legeme eller helbred, herunder bliver påført en seksuelt overførbart sygdom.

Jeg vil i den forbindelse gerne minde om, at der jo ikke efter de gældende regler er noget til hinder for at straffe for drab, samtidig med at der straffes for voldtægt. Tilsvarende kan der efter straffelovens § 252, stk. 2, straffes med fængsel i op til 8 år, hvis en person på hensynsløs måde forvolder fare for, at nogen smittes med en livstruende og uhelbredelig sygdom. Straffes der i samme sag for flere lovovertrædelser, har domstolene endvidere mulighed for at gå ud over den strengeste af strafferammerne med indtil det halve, altså med 50 pct. oveni.

Efter regeringens opfattelse giver de gældende regler i straffeloven domstolene tilstrækkelig mulighed for i de tilfælde, hvor der efter lovforlaget skulle indføres livstidsstraf i strafferammen, at udmåle en passende straf, der i fornødent omfang tager hensyn til eventuelle skærpende omstændigheder.

Endelig er der spørgsmålet om kriminalisering af såkaldt uagtsom voldtægt. Også det spørgsmål har været overvejet flere gange tidligere. Man er hver gang nået frem til, at uagtsomhed på dette område ikke bør kriminaliseres.

Indledningsvis vil jeg sige, at det i en vis forstand kan være vanskeligt at forestille sig en uagtsom voldtægt i praksis. Det centrale element i voldtægtsforbrydelsen er jo, at gernings-

manden med vold eller trusler om vold tvinger kvinden til samleje, og hvis gerningsmanden bruger volden eller truer med vold, vil han næppe være i tvivl om, at kvinden ikke går med til samlejet frivilligt, og så foreligger der ikke uagtsom, men forsætlig voldtægt efter straffelovens § 216.

Det, der tidligere navnlig er blevet anført til støtte for en kriminalisering af uagtsom voldtægt, er imidlertid, at det vil kunne løse nogle bevisproblemer i sager, hvor parterne giver udtryk for en forskellig opfattelse af, om kvinden frivilligt gik med til samleje eller ej.

Heroverfor er det bl.a. blevet anført, at der også for at kunne dømmes for uagtsom voldtægt måtte kunne føres bevis for nogle objektive momenter, der burde have gjort manden klar over, at kvinden ikke ønskede samlejet, og derfor ville en sådan bestemmelse alligevel ikke kunne løse de væsentlige bevismæssige problemer i voldtægtsagerne.

Hertil kommer, at det synes at være sådan i praksis, at bevisproblemer i langt de fleste sager vedrører det faktiske hændelsesforløb, f.eks. om der blev anvendt vold eller trusler om vold, mens det ikke forekommer i noget nævneværdigt omfang, at parterne er enige om det faktiske hændelsesforløb, men har en forskellig opfattelse af, om samlejet var frivilligt.

Det er også blevet anført, at tidligere erfaringer tyder på, at eksistensen af en mildere straffebestemmelse kan have den virkning, at forhold, der reelt måtte betegnes som voldtægt, i stedet henføres under den mildere bestemmelse. Det er noget, som bl.a. Straffelovrådet tidligere har peget på.

Efter min opfattelse kan man ikke afvise, at der vil være en reel risiko for en sådan udglidning i praksis, hvis der blev indført en bestemmelse om uagtsom voldtægt.

Dette ville i givet fald være særdeles uheldigt, bl.a. i lyset af, at overtrædelsen af en bestemmelse om uagtsom voldtægt efter de gældende udmålingsprincipper i straffelovgivningen må bedømmes væsentlig mildere end forsætlig voldtægt, på samme måde som f.eks. uagtsomt manddrab generelt straffes betydelig mildere end forsætligt manddrab.

Der kan også være grund til at nævne, at der er en lang række andre alvorlige forbrydelser i straffeloven, der heller ikke er kriminaliseret i

uagtsom form; det gælder f.eks. røveri, afpresning og de generelle bestemmelser om ulovlig tvang og trusler, dvs. § 260 og § 266.

På baggrund af det, jeg har anført, er det min opfattelse, at kriminalisering af uagtsom voldtægt ikke vil bidrage til at styrke kvinders retsstilling ved seksualforbrydelser. Tværtimod kan en sådan straffebestemmelse som nævnt få den utilsigtede konsekvens, at forhold, der reelt er forsætlig voldtægt, i stedet bliver henført under uagtsomhedsbestemmelsen med en deraf følgende væsentlig lavere straf.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja, tak til justitsministeren. Der er en kort bemærkning fra fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I forbindelse med gennemgangen af de skærpede strafferammer for voldtægt, som justitsministerens regering har været med til at gennemføre, brugte justitsministeren udtrykket de gode resultater på det her område.

Jeg vil gerne spørge, hvad justitsministeren egentlig mener med det.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det, jeg mente med det, var, at da vi gennemførte straffeskærpselspakken, der blev vedtaget i sommeren 2002, blev der fra flere sider, også fra politisk side, givet udtryk for en vis skepsis over for, hvorvidt de straffeskærpselser, som et meget bredt flertal i Folketinget gennemførte, nu ville slå igennem i praksis.

Når jeg henviste til de gode resultater, så var det for at understrege, at de redegørelser, som foreligger fra Rigsadvokaten, jo klart viser, at på langt de fleste områder, hvor Folketinget vedtog straffeskærpselser, er de slået igennem i praksis, så det er til at se.

Det synes jeg er udtryk for, at domstolene lytter til og læser den lovgivning, der bliver vedtaget herinde, og medtager den i den praksis, som foregår ved domstolene, og jeg synes, det er meget glædeligt, at man ikke fortsætter den store diskussion, der har været mellem Folketinget på den ene side og domstolene på den anden side, om, hvem der lovgiver, og hvem der dømmer i dette land.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det var jo et klart svar. Det er altså gennemslagskraften af de forhøjede strafferammer i domstolssystemet.

Jeg havde jo håbet på, at statistikken måske havde vist, at der var kommet færre voldtægter, at den højere straf virkede forebyggende eller virkede afskrækkende, men det kan justitsministeren formentlig ikke bevise, for så havde hun jo nok nævnt det.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu tog jeg ordet for at høre, om der var kommet nye tal. På et tidspunkt, jeg tror, det var i første kvartal, nej, i andet halvår af 2003 var der angiveligt ved at være kommet et fald, men samtidig fortalte voldtægtscentrene jo, at det var præcis det samme antal, de fik ind, og at det formentlig skyldtes, at kvinderne ikke turde rejse sager, turde anmelde tilfældene. Men antallet af mennesker, der blev voldtaget, var fuldstændig uændret, selv om vi havde fået strafskærpelserne.

Har ministeren ikke nogen nye tal?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg er ikke i besiddelse af nye tal, men jeg tror, der er en lang række faktorer, der er afgørende for, hvor mange voldtægter der finder sted i Danmark på årsbasis.

Da vi gennemførte strafskærpelsespakken, lagde regeringen bestemte ikke skjul på, at en af de ting, vi vægtede højest, var hensynet til offeret og hensynet til samfundets retsfølelse. Hvorvidt der er en præventiv effekt på lang sigt ved at gennemføre strafskærpelser, er noget, som man kan have meget delte meninger om, men der er jo en lang række andre momenter, der er afgørende for, hvordan kriminaliteten i Danmark udvikler sig, og det billede, man jo desværre har set, er et billede, hvor man i hvert fald på nogle områder ser, at den kriminalitet, der bliver begået, er af langt grovere karakter, er af langt strengere karakter, end hvad vi tidligere har set. At man så kan sige, at der er tale om et faldende antal anmeldelser inden for nogle områder, er en ringe trøst, og jeg tror da på, at det er et bredt spekter, der skal til for at løse op for de problemer.

Men jeg kan ikke stå her og give fru Anne Baastrup nye dugfriske tal, og som sagt mener jeg heller ikke, at tal skal være måling på, om

strafskærpelser er en god ting eller ej. Der var meget andet, der talte for, at strafskærpelserne skulle gennemføres.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja, tak til justitsministeren. Så går vi over i ordførerrækken, og det er fru Birthe Rønn Hornbech som første ordfører.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Der skal ikke herske tvivl om, at det formål, som Dansk Folkeparti har med dette forslag, nemlig at tilkendegive samfundets afsky over for disse forbrydelser, deler vi naturligvis i Venstre. Vi var pennefører på det forslag, der blev fremsat før regeringsskiftet, hvor vi stillede forslag om en lang række skærpelser inden for volds- og sædelighedsforbrydelser ud fra det synspunkt, at strafferammerne skal afspejle tidens forhold til forbrydelserne, og vi mente at kunne spore en stigende afsky over for disse forbrydelser, også fordi friheden vægtes i endnu højere grad end tidligere.

Vi fik skærpet straffene væsentligt, sådan som ministeren har redegjort for det, idet det var noget af det første, der igen blev fremsat forslag om, efter at vi havde fået regeringen, og med støtte af bl.a. Dansk Folkeparti blev denne lov gennemført.

Jeg mener, det er rigtigt, som ministeren er inde på, at se, om denne lov nu har fået den gennemslagskraft hos domstolene, som var formålet. Det ser det ud til, og jeg forstår, at der er en ny redegørelse på vej fra Rigsadvokaten. Så lad os nu afvente den, og hvis det har virket i den forstand, at straffene har fået den størrelse, som vi ønsker, så synes jeg nok, at vi lige skal tage en pause.

Forslaget indeholder også en bestemmelse om minimumsstraf, og det har jo igennem årene givet anledning til en del drøftelser her i Folketinget. Det har været lidt svingende, hvem der er gået ind for hvad. Jeg kan for mit eget personlige vedkommende sige, at jeg altid har været imod minimumsstraffe, fordi jeg jo har prøvet det på min krop, når jeg har mødt som anklager i retten.

Kl. 14.00

Man kan på den ene side sige, at hvis man med minimumsstraffe vil anfægte det gode princip, vi har om, at det er domstolene, der har en meget vidtgående frihed til at udmåle straffene, så må deraf følge, at man synes, at mini-

mumsstraffe er en dårlig idé, hvis man ikke bryder sig om, at man anfægter det princip.

Hvis man på den anden side virkelig ønsker at anfægte princippet, så må man sige: Der er jo i straffeloven sådanne bestemmelser i det, vi kalder straffelovens almindelige del, at domstolene såmænd kan komme uden om de minimumsstraffe, hvis de virkelig ønsker det.

Men det, der kan være en bekymring i det praktiske liv, er, at domstolene i tilfælde med en høj minimumsstraf siger: Her er altså en forbrydelse, som ikke er til denne høje straf, og så vælger vi frifindelse. Det er i høj grad realistisk.

Så uanset hvordan man vender det, vil det efter vores opfattelse enten være udtryk for et uheldigt princip, der griber ind i domstolenes frihed til at udmåle straffen, eller i bedste fald får det ikke den største betydning.

Man kan sige noget lignende om uagtsom voldtægt. Der er for mig overhovedet ingen tvivl om, at indfører man uagtsomhed i voldtægtsbegrebet, så vil der være en lang række af de sager, hvor der i dag dømmes for forsættelig voldtægt, der nu vil – som man siger i nævningesprog – falde ned på uagtsom voldtægt.

En forsvarer vil altid i en nævningesag forlange, at der laves det, der hedder et nedfaldsspørgsmål. En forsvarer vil altid i en domsmandssag procedere på at have en subsidiaer påstand om uagtsom voldtægt. Det virker som et pres, ikke mindst på domsmænd og nævninge, fordi der derved dygtigt af forsvareren rejses tvivl om, hvorvidt der nu er et tilstrækkeligt forsæt til stede. Det er jo i forvejen i voldtægtsager vanskeligt at bevise.

Jeg har jo selv prøvet at møde i uagtsomme brandstiftelsessager og har set, hvordan det kunne gå med at stille spørgsmål om forsættelig brandstiftelse, og så falder det ned på uagtsom brandstiftelse. Jeg frygter, at det vil gå på samme måde her, så forslagsstillerne altså ikke opnår det, som de gerne ville med forslaget. Derfor kan jeg meddele, at Venstre stemmer imod.

Hr. Helge Adam Møller, ordfører for Det Konservative Folkeparti, er stadig til forsvarsforhandlinger. Jeg skal meddele, at Det Konservative Folkeparti stemmer imod.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja, tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Morten Bødskov.

Morten Bødskov (S):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Socialdemokratiet mener, at voldtægt skal straffes hårdt og konsekvent. Det er en modbydelig forbrydelse, som ofte er forbundet med trusler, tvang og overgreb, og ud over anvendelsen af vold og ofte trusler medfører voldtægten jo også en grov og ofte traumatiserende krænkelse af typisk kvindens integritet og værdighed.

I Danmark er der for mange voldtægter, og desværre synes antallet at være stigende. Der er flere forklaringer på den udvikling. Nogle fremhæver en forrået kultur og en deraf følgende forværret kommunikation mellem kønnene som en del af årsagen. Andre ser pornificeringen af samfundet og det offentlige rum som en årsag. Uanset hvilken årsag der er tale om, så mener vi, at antallet af voldtægter i Danmark er for mange.

Dansk Folkeparti foreslår på den baggrund en række ændringer af straffeloven og kommer med betragtninger om behovet for bedre behandling af ofre for voldtægtsforbrydelser og deres efterfølgende erstatninger.

I lovforslaget foreslås der så konkret at indføre mindstestraf for voldtægt, straf for uagtsom voldtægt og strafskærpselser for særlig farlig voldtægt og voldtægt mod børn under 15 år.

Socialdemokratiet kan ikke støtte lovforslaget. Som det også tidligere er fremgået af debatten, blev straffen for voldtægt for nylig hævet betragteligt, og hensigten om at løfte det samlede strafniveau er nu ved at forplante sig i domstolenes afgørelser.

Vedrørende uagtsom voldtægt mener vi, at det vil, uanset hvor gode hensigterne med et sådant forslag er, medføre en uheldig forplumring af begrebet voldtægt. Vi mener, at det er afgørende, at vi holder fast i, at i de her sager er et nej et nej og en voldtægt er en voldtægt.

Kl. 14.05

Når det vedrører kravet om mindstestraf, så kan det meget vel medføre det modsatte af hensigten. Vi mener, at man fratager domstolene muligheden for at graduere straffen, og vi kan også meget vel forestille os, at et sådant krav, hvis det bliver gennemført, vil betyde, at kriminalitet, der i dag falder ind under en given strafferamme, i fremtiden vil falde uden for den nye, mindste strafferamme.

Der er som sagt ingen tvivl om, at voldtægt er modbydeligt og skal forhindres med en bred vifte af tiltag. Det handler for os at se om hurtig og effektiv hjælp til offeret, det handler om en kon-

tant straf til gerningsmanden og ikke mindst også en effektiv behandling af den samme for at forhindre gentagelse af voldtægter.

I 2001 blev straffen for voldtægt som sagt skærpet. Straffen for voldtægt og særlig grov voldtægt blev hævet fra 6 og 10 år til 8 og 12 år, og Socialdemokratiet støttede det forslag. Vi gik til valg på at skærpe straffen for grov vold og voldtægt, og det løfte indfrie vi efter folketingsvalget med støtten til forslaget.

Men som det også fremgik af debatten, så mente vi dengang, at forslaget haltedede på ét punkt. Forslaget medførte den meget uheldige ubalance og uforklarlige ubalance, at strafferammen for voldtægt mod en voksen blev 2 år højere end strafferammen for seksuelt misbrug af et barn. Det blev ændret, og med det ændringsforslag, som justitsministeren stillede, kunne vi støtte lovforslaget, for så kunne strafskaerpelserne og ændringerne i strafferammerne både forklares og forsvares.

Et centralt punkt i lovforslaget fra Dansk Folkeparti er, at man er inde på bemærkninger om behovet for øget erstatning til ofre for voldtægt samt behovet for en række yderligere behandlingstilbud til voldtægtsopfrene.

Fra Socialdemokratiets side mener vi, at det er gode, men, kan vi også rolig sige, nye tanker fra Dansk Folkeparti, og der skal ikke herske nogen tvivl om, at hvis Dansk Folkeparti ikke lader sig tale på plads af regeringen i den her sag og det her spørgsmål, når det vedrører behandling til voldtægtsofre og erstatning efterfølgende, så har Socialdemokratiet et tilbud til Dansk Folkeparti her fra Folketingets talerstol:

Hvis Dansk Folkeparti virkelig mener, at man vil forstærke indsatsen over for ofre for voldtægt, og at man vil øge erstatningerne, og at man vil sørge for, at der eventuelt kommer en hurtigere sagsbehandlingstid, ja, så lad os sætte os sammen og sørge for, at det bliver til noget. Det behøver vi ikke mange analyser af. Vi kan så at sige gøre det med det samme. Der foreligger eksempelvis analyser af sagsbehandlingstiden ved det såkaldte Erstatningsnævn. Den er for lang. Vi kan lynhurtigt blive enige om at tilføre de nødvendige ressourcer, således at sagsbehandlingstiden kommer ned.

Lige så vel er vi klar til at diskutere spørgsmålet om bedre psykologiske behandlingstilbud til ofre for voldtægt. Det vil vi også gerne diskutere med Dansk Folkeparti, hvis Dansk Folkeparti denne gang mener det alvorligt. Vi har tidligere været ude i lignende diskussioner, hvor,

kan man rolig sige, Dansk Folkeparti har ladet sig tale til rette af regeringen. Hvis det ikke er tilfældet denne gang, og det håber vi – ikke mindst for voldtægtsopfrenes skyld – så sætter Socialdemokratiet sig gerne sammen med Dansk Folkeparti og finder en løsning på de her sidstnævnte emner.

Men som sagt, det konkrete lovforslag kan Socialdemokratiet ikke støtte med den begrundelse, der her er fremført.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja, tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Anne Baastrup.

Anne Baastrup (SF):

For SF er det vigtigt, at vi løbende kontrollerer straffeloven, og om straffeloven fungerer, og derfor var vi også glade for, at vi i 1998 fik nedsat straffelovsudvalget, der så gennemgik hele straffeloven. Desværre brød regeringsgrundlaget jo igennem det resultat, som Straffelovrådet kom med, nemlig ved at regeringen i sit regeringsgrundlag forhøjede en lang række typer af straf uden at tage hensyn til Straffelovrådets store arbejde.

Før valget støttede SF Socialdemokraternes forslag om at forøge straffen for voldtægt fra 8 år til 10 år og fjerne den knap så skærpende del af straffen, men det blev ikke vedtaget. Vi stemte imod de generelle forhøjelser omkring vold og bl.a. også voldtægt, men det er ikke ensbetydende med, at vi ikke mener, at voldtægt isoleret set godt kunne bære en forøgelse af strafferammen.

Vi synes blot, at det er en smule useriøst, at Dansk Folkeparti så ganske, ganske kort tid efter, at strafferammen er forøget til 12 år, går ind endnu en gang og ser på, hvordan man så i øvrigt kan forøge straffen.

Kl. 14.10

Dansk Folkepartis forslag indeholder også et forslag om minimumsstraf. Det, der er hovedproblemet omkring minimumsstraf, er, at domstolene i den konkrete bedømmelse af sagen ikke kan bindes. Det er domstolene, der lytter til vidner, der lytter til offer, der lytter til den sigtede. Det er domstolene, der har den totale kompetence til at finde ud af, hvad det er for en straffebestemmelse, der i givet fald skal anvendes, og hvordan selve sagen skal dømmes.

Vi har jo erfaringer fra minimumsstrafferammer, især i voldtægtsager fra midten af 1970'erne, hvor det viste sig, at man i stedet for at bruge voldtægtsbestemmelsen gik ind og brugte be-

stemmelsen om anden form for trusler fra domstolens side. Det var jo i erkendelse af, at minimumsstraffen på det her område ikke fungerede, at man gik væk fra at have en sådan bestemmelse.

Samtidig skal man også være opmærksom på, at en anden af grundene til, at man gik væk fra minimumsbestemmelsen, var, at man også udvidede det område, hvor en person kunne blive idømt straf for voldtægt. Det var i ægteskabet. Der er nok ingen tvivl om, at den udvidelse ikke var kommet, hvis man havde haft en minimumsstraf for voldtægt.

Derudover har Dansk Folkeparti et forslag om at indføre en bestemmelse om grov uagtsomhed. Det er en bestemmelse, man i virkeligheden kan tage helt tilbage fra 1917, da vi behandlede den oprindelige straffelov i det daværende Folketing. Der afviste man at indføre uagtsomhedsbestemmelsen med den begrundelse, at ærbare kvinder ikke kan voldtages.

Professor Vagn Greve har så efterfølgende fulgt det her forløb og skrevet en artikel, jeg tror, det var i forbindelse med et festskrift til Stephan Hurwitz, hvor han tog nogle helt spektakulære sager op, herunder bl.a. om en pige, der blev holdt tilbage tvangsmæssigt af tre store mænd. I den forbindelse var hun i egen opfattelse måske udsat for voldtægt, men i hvert fald ikke i domstolens opfattelse. Mændene blev frikendt for voldtægt, men blev i øvrigt dømt for at holde hende ulovligt tilbage.

Vi har haft et ekspertmøde i Folketingets Retsudvalg her for nogle år siden, hvor Dansk Folkeparti desværre ikke deltog, hvor jeg vil sige, at jeg stod ganske isoleret i den debat, vi havde – i øvrigt en debat på et meget højt niveau, og det var i virkeligheden en meget spændende eftermiddag, vi der havde. Desværre glimrede Dansk Folkeparti ved sit fravær, men i den forbindelse ville Dansk Folkeparti måske så have lyttet til nogle af de argumenter, der var på det tidspunkt.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg stadig væk oplever, at professor Vagn Greves argumentation for at fastholde mulighed for at kunne blive dømt for voldtægt, hvis det drejer sig om grov uagtsomhed, er en besnærende argumentation. Han har nogle meget spektakulære sager, han trækker frem.

Omvendt anerkender jeg da også fru Birthe Rønn Hornbechs argumentation, der går på, at det handler om, at anklagemyndigheden ikke har været sit ansvar voksen, at anklagemyndig-

heden ikke i tilstrækkelig grad har gjort sit arbejde godt nok, siden de sager kunne opstå.

Jeg har ikke massiv opbakning i mit parti til at indføre grov uagtsomhed i straffeloven. Men en ting er et hundrede procent, og det er, at det ville være fuldstændig uladssiggørligt, at man har en strafferamme med op til 5-8 år, når det drejer sig om grov uagtsomhed. Det er helt, helt ude i hampen. Her har Dansk Folkeparti misforstået en hel del.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Når fru Anne Baastrup vil citere mig, vist oven i købet fra lukkede møder, så er det for det første i strid med god skik, og for det andet må jeg hævde, at citaterne skal være korrekte.

Det, jeg i årevis offentligt har hævdet både med minimumsstraffe og uagtsom voldtægt, for jeg mener, at problemstillingen har nogle fælles aspekter, er noget af det, som fru Anne Baastrup selv var inde på med hensyn til minimumsstraffe. Jeg synes blot, det er underligt, at fru Anne Baastrup ikke gentager det med hensyn til uagtsom voldtægt.

Men det, jeg sagde i et lukket møde til Vagn Greve, var, at med hensyn til den fremstilling, han gav af forløbet af nogle voldtægtssager, altså den helt neutrale beskrivelse, der ligger, kunne jeg beskrive voldtægtssager med fuldkommen samme forløb, hvor de pågældende med mig som anklager var blevet dømt.

Det siger ikke noget om forsømmelighed.

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg beklager, at jeg refererede fra det møde på den måde. Det er jeg ganske ulykkelig over. Jeg huskede bare, at fru Birthe Rønn Hornbech også i en offentlig diskussion har sagt det. Det beklager jeg voldsomt. Det ved fru Birthe Rønn Hornbech også jeg er meget ked af.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil sige tak til ordføreren fra SF for i hvert fald den personlige støtte til, at man skal se på det her uagtsomhedsbegreb. Vi må nok sige, at i bemærkningerne til det forslag, som Dansk Folkeparti har fremsat, er der en række eksempler, som taler stærkt for, at man klart bør overveje denne uagtsomhedsbestemmelse, sådan at man kan dømme i tilfælde, hvor der i dag sker tiltale-

frafald, altså hvor man fra politiets side vurderer, at en sag ikke kan bære.

Derfor håber jeg også, at SF fortsat vil stå sammen med Dansk Folkeparti i kampen om at rejse de sager, som i dag ikke rejses. Vi ser jo desværre mange sager vedrørende voldtægt, som ikke bliver rejst af forskellige grunde, måske bl.a. fordi anklagemyndigheden ikke mener at kunne føre sagerne til doms, fordi man ikke har de redskaber, man skal bruge. Det efterlyser vi altså.

Så vil jeg godt spørge fru Anne Baastrup: Når nu vi kan se, at strafferammerne egentlig er gode nok, men dommene falder i den lave ende af strafferammerne, når det gælder voldtægt, hvad er der så i vejen for at indføre en minimumsstraf? Det har man, når det gælder mord. Er voldtægt ikke også en alvorlig forbrydelse, som bør kunne straffes ret hårdt?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu er det meget, meget svært udelukkende at gå efter den gennemsnitlige straf, der er blevet afsagt i forbindelse med voldtægtssager. Det strækker sig helt fra voldtægt i ægteskabet over til bestialske overfald. Det ved hr. Peter Skaarup godt. Jeg synes, det er for simpelt blot at argumentere for, at den gennemsnitlige straf for voldtægt er relativt lavt. Det er vi enige i. Men som justitsministeren jo også nævnte, så er der sket en stigning.

Men det, der er det centrale for SF, er, at man ikke indfører en minimumsstraf, for vi har erfaringer fra før 1975, plus at vi har den erfaring, at der generelt rejses flere sager, som man ikke tidligere kunne drømme om at rejse.

Dertil kommer så i øvrigt spørgsmålet om, hvorfor der ikke rejses flere sager. Der ved hr. Peter Skaarup godt – eller burde vide det – at det også handler om den måde, som domstolene behandler voldtægts ofre på. Der forventer jeg naturligvis, at Dansk Folkeparti støtter SF's, De Radikales og Enhedslistens forslag om, at man generelt hjælper voldtægts ofrene bedre.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er klart, det vil vi gøre. Det ligger også os på sinde. Vi skriver også noget i det forslag, der ligger på bordet, som vi behandler i dag, om, at man skal behandle voldtægts ofre bedre. Vi skal først og fremmest hjælpe ofrene og ikke forbryderne.

Derfor synes jeg også, det er meget uheldigt, at SF ikke vil støtte en sådan minimumsbestemmelse, for hvis vi ser på strafferammerne, så er de egentlig gode nok på de fleste områder. Man kan få en straf på op til 8 års fængsel, i grovere tilfælde op til 12 års fængsel, hvis man rent faktisk har begået grove handlinger.

Men vi kan se ikke kun på gennemsnitsstraffene, som fru Anne Baastrup siger, men også på en række grove tilfælde, hvor der egentlig burde gives en meget højere straf, at den rent faktisk ikke bliver givet. Man ligger nede i det, man kan kalde den lave ende af strafferammerne. Hvorimod man ved økonomisk kriminalitet, f.eks. Kurt Thorsen-sagen, Tradssagen, ser, at man ligger oppe i den helt maksimale ende af strafferammerne.

Derfor er det, jeg håber på, at SF også vil være med til at følge det her nøje, så vi sikrer os, at der rent faktisk bliver givet nogle følelige straffe, og det gør der ikke i dag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg glæder mig til, at Dansk Folkeparti inden for de næste 14 dage vil støtte, stemme for vores beslutningsforslag om bedre hjælp til voldtægts ofre. Det ser jeg frem til.

Så er det beklageligt, at Dansk Folkeparti hele tiden kommer med forslag, som er blevet diskuteret i Folketingets Retsudvalg, hvor vi har haft eksperthøringer om det, og hvor vi i øvrigt også har diskuteret med Center for Voldtægts ofre og andre, for Dansk Folkeparti deltager ikke i de ting, og så bliver det meget svært for os, at vi bagefter skal stå og diskutere, hvordan man nu kan komme til at følge det her.

Vi havde en diskussion om uagtsomheds indførelse i voldtægtsbestemmelsen, og så bliver det sådan lidt cirkulært i vores diskussion.

Kl. 14.20

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Hr. Peter Skaarup har haft to bemærkninger, og vi må ikke dele spørgsmålene op. Fru Birthe Rønn Hornbech skulle have taget dem i sammenhæng. Det går ikke; vi må ikke dele spørgsmålene op. Så går vi til fru Elisabeth Arnold.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstres holdning til det foreliggende lovforslag vil jeg tage i bidder, fordi det er et forslag, der er sammensat af mange forskellige elementer.

Der er for det første nogle generelle strafskærpelser for voldtægt, uanset at der inden for de seneste år allerede er foretaget flere strafskærpelser. Derfor synes jeg, det er lidt upassende eller lidt ejendommeligt, at Dansk Folkeparti foreslår yderligere strafskærpelser, uden at man har skaffet sig et overblik over, hvad de seneste strafskærpelser har betydet for dommene. Jeg synes, det ville have klædt partiet at sørge for at få en beskrivelse af, hvad effekterne har været af de senest foretagne strafskærpelser.

Et par andre elementer, jeg vil nævne, er begrebet mindstestraf for voldtægt og uagtsom voldtægt. Begrebet mindstestraf er tidligere blevet afvist af både den gamle SR-regering og de nuværende regeringspartier med den begrundelse, at der så ville komme flere frifindelser eller flere tiltalefrafald, og det er en argumentation, som jeg har meget svært ved at imødegå. Jeg synes, det må være det rigtige, at man giver domstolene mulighed for at vurdere alle sagens forhold, altså ting, der kan tale for skærpelse eller lempelse.

Vi har i forbindelse med straffeloven lavet en lang række beskrivelser af, hvad der kan tale for lempelse og til skærpelse i forbindelse med en strafudmåling. Domstolene skal tage forskellige hensyn i forbindelse med strafudmålingen, og det mener vi faktisk må være rimeligt. Det er jo sådan med voldtægt, at der er et bredt spektrum af grovhed i den type forbrydelse. I Danmark har vi f.eks. mulighed for at straffe parvoldtægt, men det er der ganske mange lande der overhovedet ikke ville drømme om at straffe. Vi har også mulighed for at straffe voldtægt mod prostituerede, og det er der også lande som overhovedet ikke ville drømme om at straffe. Vi har altså et ret stort spektrum af den grovhed, hvormed en voldtægt bliver udført.

Selvfølgelig er vi alle sammen klar over, at den højeste straf skal gives for de voldtægter, hvor der er tale om decideret overfald. Men med hensyn til andre former for den forbrydelse kan man i høj grad diskutere, hvor høj straffen skal være, så vi afviser altså begrebet mindstestraf, fordi vi mener, det ikke er sagligt at operere med et sådant begreb.

I forbindelse med begrebet uagtsom voldtægt har vi faktisk lyttet på de debatmøder, der har været afholdt. Jeg kan nævne et paneldebatmøde, som Det Radikale Venstre var interesseret tilhører til, hvor man diskuterede, om det kunne været rimeligt at indføre et sådant begreb. Vi har tidligere været totalt afvisende over for det ud-

fra den betragtning, at det ville være umuligt at løfte bevisbyrden, og det ville være umuligt at anse voldtægtsforbrydere for at være så dumme, at de ikke kan læse de signaler, der bliver givet af et muligt offers kropssprog og verbale sprog i forbindelse med en tilnærmelse. Men jeg må indrømme, at jeg er kommet i tvivl efter at have hørt nogle af de advokater, der deltog i høringsen, beskrive, hvad et begreb som uagtsom voldtægt ville betyde for deres mulighed for at skaffe offeret en eller anden form for retfærdighed. Der kunne i det mindste blive mulighed for at fælde dom over for en person, som offeret selv mente hun ganske bestemt havde afvist.

Derfor vil jeg blot sige, at på nuværende tidspunkt er vi ikke i stand til at kunne sige ja til begrebet uagtsom voldtægt, fordi vi ikke mener, der foreligger et tilstrækkelig godt beslutningsgrundlag for det. Men vi er meget interesserede i at følge debatten på dette område og vil ikke udelukke, at vi på et senere tidspunkt kan medvirke til at gennemføre regler på dette område. Men på nuværende tidspunkt mener vi ikke, at emnet er debatteret tilstrækkelig godt igennem. Vi kan ikke overskue konsekvenserne af det, og derfor må det blive et nej til det foreliggende forslag.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes egentlig, det er ærgerligt, at Det Radikale Venstre ikke ser seriøst på de positive elementer, der er i det forslag, vi har fremsat.

Kl. 14.25

Jeg kan f.eks. henvise til spørgsmålet om overfaldsvoldtægt set i forhold til det, fru Elisabeth Arnold kalder parvoldtægt eller kontaktvoldtægt. Det er rigtigt, at par- og kontaktvoldtægt trækker antallet af måneder, der gives i straf, nedad, men det er stadig sådan, at i gennemsnit giver overfaldsvoldtægter kun 21 måneder ifølge de tal, vi har. Man kan altså roligt diskutere, hvorvidt omkring 2 års straf for overfaldsvoldtægt er godt nok, eller om det er for lidt, og vores opfattelse er altså, at det er for lidt, og at man i de tilfælde er nødt til at overveje andre metoder, fordi man, også når det gælder overfaldsvoldtægt, tilsyneladende ligger i den lave ende af strafferammerne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg mener, at gennemsnitsbetragtninger er fuldstændig irrelevante i denne sammenhæng.

Hvert enkelt overfald, hver enkelt voldtægt er jo en sag for sig, og hvert enkelt voldtægstilfælde skal vurderes nøje af den domstol, som den pågældende sag verserer for.

I de regler, som også Det Radikale Venstre var medansvarlig for, var der en strafferamme på op til 10 år. Den er senere blevet forhøjet, men der har jo været rigelig plads til at gå op i den højeste del af strafferammen for netop overfaldsvoldtægt.

Den gennemsnitsstraf på de 21 måneder, hr. Peter Skaarup nævnte, var, så vidt jeg ved, tilfældet inden de seneste skærper, så jeg mener ikke, de seneste skærper er slået igennem endnu. Men jeg mener stadig, der er enormt megen plads op til maksimum, og derfor synes jeg ikke, der er nogen grund til at forhøje straffene yderligere.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Man kan roligt sige, der er enormt megen plads op til maksimum fra de straffe, der gives. Dansk Folkeparti er fremkommet med mange eksempler i forslaget, og vi ser dem også løbende i dagspressen, f.eks. at man kun får mellem 1 og 2 års fængsel for deltagelse i gruppevoldtægter. Det er forfærdeligt, det er krænkende, og det er noget, der rammer de kvinder eller de børn, der udsættes for det, så hårdt, at de kan mærke det resten af deres liv.

Derfor synes jeg, der er utrolig stor grund til, at også Det Radikale Venstre genovervejer sin stillingtagen i disse tilfælde. Det har vist sig, også i de år, Det Radikale Venstre sad i regering, at der er givet for lave straffe for de voldtægter, og derfor bør man overveje, om der ikke skal introduceres mindstestraf eller noget andet, der kan betyde, at de mennesker får en følelig straf. Det er krænkende for retsbevidstheden, at ofre kan opleve, at noget, der rammer dem for resten af deres liv, kun giver en forholdsvis kort straf til den gerningsmand, der er tale om.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er ikke helt klar over, om hr. Peter Skaarup og jeg kan mødes på nogen måde.

Det er jo helt klart, at når flertal i Folketinget forhøjer strafferammerne, er det, fordi man synes, at de straffe, der er blevet idømt, er for lave. Men det ændrer jo ikke ved de faktiske forhold ude på gadeplan. Når der kommer en kvinde og anmelder en voldtægt, skal den lokale retsin-

stans tage sig af sagens omstændigheder, sådan som de nu er, og det er en skærpende omstændighed, hvis det er flere i forening, der foretager forbrydelsen, f.eks. gruppevoldtægt. Så skal der falde hårdere straffe, end hvis det er en enkeltperson, der begår forbrydelsen, det er vi overhovedet ikke uenige om.

Problemet er, at når der kun bliver givet 21 måneder i gennemsnit, er det måske, fordi nogle af voldtægterne ligger i det, man kunne kalde den milde ende, eller i den ende, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt der har været en forudgående kontakt eller en eller anden forudgående form for kommunikation mellem offer og gerningsmand, så det ikke er en ren overfaldsvoldtægt. Det kan vi ikke vide herinde i Folketinget, for det er jo den enkelte retssag, der belyser bevisenhedsforløbet, og derfor er det utrolig svært for os at sige, om det er den rigtige straf, der er givet i hver enkelt sag, eller ej.

Formanden:

Tak til fru Elisabeth Arnold, og så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Peter Skaarup.

Peter Skaarup (DF):

Det var meget hurtigt, at ordføreren for forslagsstillerne kom til. Jeg havde egentlig regnet med, at der var flere partier, der ville give deres mening til kende om dette forslag, men vi får jo se, om de kommer senere.

Helt grundlæggende er forslaget her for os at se i overensstemmelse med den sunde fornuft: Man skal straffe grov kriminalitet på en måde, der virkelig afføder respekt og gør, at mennesker, der udøver voldtægt, ikke gør det igen. Men vi må nok indrømme, at det ser ud til, at i øjeblikket er der ikke flertal i Folketinget for at gå nogle skridt videre i retning af en følelig straf i disse sager.

Kl. 14.30

Jeg synes egentlig, vi fra Dansk Folkepartis side er gået meget grundigt til værks og har set på mange af de problemstillinger, vi alle sammen oplever i Retsudvalget og som folketingsmedlemmer, når vi kommer ud blandt borgerne og hører, hvad det egentlig er, man oplever som offer og som familiemedlemmer til ofre, og hvad borgernes opfattelse af retsbevidsthed egentlig er i forbindelse med disse ting.

Hvis vi kigger tilbage på historien – og det bliver vi nødt til, når det gælder strafniveauet – kan vi se, at fra politisk side har der egentlig gennem meget lang tid, også under den tidligere

regering og den tidligere justitsminister, hr. Frank Jensen, været et ønske om at give en føleligere straf. Det er man blevet presset til, eller måske har man i nogle tilfælde selv ment, at der skulle gives en føleligere straf for voldtægtsforbrydelser. Men vi må erkende, at uanset de politiske initiativer, der har været, specielt under den tidligere regering, er man ikke kommet op på et højere straffniveau.

I 1996 var der tale om 18 måneder som genemsniitsstraf, i 1997 16 måneder, i 1998 15 måneder, i 1999 16 måneder og i 2000 17 måneder. Vi må se, hvad tallene bliver fremover, men uanset den politiske vilje, hvor man i og for sig har ment, at domstolene ikke har dømt hårdt nok, er der altså ikke sket den følelige forhøjelse af straffniveauet, som har været påkrævet efter mange politikeres mening.

Den borgerlige regering, der kom til i 2001, har gennemført forslag, der ser ud til at have haft en vis virkning. Vi har ikke noget endeligt overblik over, hvad virkningen er, men det er i hvert fald ikke noget, der ligner det, som har været diskuteret mange gange fra politisk side, og som vi fornemmer i Dansk Folkeparti er mere i overensstemmelse med befolkningens retsbevidsthed, nemlig at vi kommer op i den høje ende af strafferammerne, når der er tale om voldtægt.

Specielt gruppevoldtægt er så krænkende, så grotesk og så groft for det menneske eller de mennesker, det går ud over, at det er noget, der forfølger dem resten af livet. Ligesom når man har været udsat for pædofili, er det noget, der vender tilbage i et menneskes bevidsthed, også når det menneske er blevet ældre. Man fornemmer, at man har noget i baghovedet, som man skal bearbejde, og det er så alvorligt, at vi mener, at straffniveauet skal op.

Vi må indrømme, at sådan som det ser ud lige nu, kan vi fra Dansk Folkepartis side kun se minimumsstraffe som et alternativ til den, kan man roligt sige, laden stå til-holdning, der har været ved domstolene i denne forbindelse. Medmindre straffniveauet kommer væsentlig højere op som en konsekvens af de stramninger, der er blevet vedtaget, mens den borgerlige regering har siddet, og som vi også har støttet, vil vi fortsat mene, at minimumsstraffe er et vigtigt redskab i denne forbindelse.

Vi kan ikke se, at den kritik af minimumsstraffe, som jeg mener at have hørt fra nogle ordførere, er særlig seriøs, for de ordførere, der har sagt, at minimumsstraffe ikke duer, vil jo samti-

dig sige, at minimumsstraffe ikke duer i forbindelse med mord. Men hvorfor har vi så en minimumsstraf for mord? Jo, fordi samfundet betragter mord som noget så alvorligt, at man har følt, det har været nødvendigt at give en straf på et vist minimum i de sager. Men hvorfor kan vi så ikke som politikere lige så vel sige, at vi synes, at voldtægt, specielt gruppevoldtægt, er så alvorligt og så krænkende for den pågældende, at vi vil give domstolene det værktøj, som en minimumsstraf er til at kunne skaffe respekt om de sager? Det synes vi, og derfor synes vi også, at de ordførere, som har skubbet forslaget til side og har sagt, at det ikke er særlig seriøst, bør genoverveje deres stilling.

Vi har faktisk fundet mange eksempler og mange statistikker frem, også udenlandske. Erfaringerne fra udlandet tyder faktisk på, at på trods af nogle forhøjelser af straffniveauet er vi i Danmark ved at sakke agterud for andre lande, når det gælder behandlingen af voldtægtsager. Man har i lande, vi normalt sammenligner os med, virkelig fokuseret meget på problemet og haft nogle indgående diskussioner, der har medført et højere straffniveau, og vi vil selvfølgelig i udvalgsarbejdet bede Justitsministeriet om at undersøge nærmere, hvordan tingene kan gøres bedre, så vi er sikre på, at der gives en følelig straf i de sager.

Kl. 14.35

I forbindelse med udvalgsarbejdet vil vi også gerne tale med Folketingets partier om erstating i forbindelse med voldtægt og om ofrenes og familiemedlemmernes behandling i forbindelse med disse sager. Vi vil også gerne tale om uagsomhedsbegrebet, som vi fortsat mener der bør kigges på, fordi vi ser, at nogle sager, som egentlig nok burde rejses ved domstolene, ikke bliver rejst af anklagemyndigheden. Det er en forholdsvis lav procentandel af de sager, som opstår, der rent faktisk bliver rejst, og det er også en diskussion, som man fører i andre lande, hvor man desværre ser, at sagerne ikke blive anmeldt, fordi man ikke føler, de kan føres til døds. Derfor kommer sagerne aldrig til offentlighedens og domstolens kendskab, at de sager faktisk drejer sig om voldtægt.

Uanset den lidt ublide behandling, som jeg synes forslaget har fået – måske i virkeligheden med undtagelse af Socialdemokraterne, der var på vej til gerne at ville diskutere nogle af tingene – synes vi, at vi fortsat vil rejse debatten. Vi vil gerne diskutere de ting, for vi mener, der er vigtige områder for politikerne at tage stilling til, og

selv om undskyldningerne er mange, og man f.eks. siger: Nå ja, men vi har diskuteret det her mange gange, men lad os nu se, om virkningerne ikke kommer – så må vi bare erkende, at de virkninger, som man har diskuteret mange gange, og som man gerne vil have, ikke er kommet. Der må nytænkning til, og derfor har vi fremsat forslaget.

Formanden:

Der er en række korte bemærkninger til ordføreren, først fra fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg beklager meget, at jeg havde en meget kort taletid. Jeg glemte at hilse fra Enhedslisten og sige, at ordføreren desværre ikke kunne være her på grund af sygdom, men at Enhedslisten heller ikke støtter forslaget.

Jeg synes, det kræver en replik, at Dansk Folkeparti med dette forslag kommer med nogle massive forøgelser af strafferammerne og kræver en minimumsstraf på 1 år, når det drejer sig om kontaktvoldtægt/voldtægt i ægteskabet. Får det ikke hr. Peter Skaarup til at overveje, om det måske kunne være et problem: at man i stedet for at udvide muligheden for at sige nej som kvinde indskrænkede muligheden voldsomt med en minimumsstraf på 2 år, fordi man i virkeligheden kom til at binde domstolene ganske voldsomt?

Dertil kommer en straf for grov uagtsomhed på 5 år. Har hr. Peter Skaarup ikke selv en for nemmelse af, at det muligvis er ret voldsomt? 5 år, under skærpende omstændigheder 8 år, er altså en meget, meget alvorlig strafferamme, når det drejer sig om grov uagtsomhed.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er klart, at det er kras kost for dem, der begår kriminalitet, dem, der begår voldtægt, og det skal det også være.

Tanken med forslaget er for en gangs skyld at gøre noget fra politisk side, som virkelig virker afskrækkende, og som virkelig får dem, der eventuelt kunne overveje at begå voldtægt eller kontaktvoldtægt – uanset hvilken form det har, det er jo krænkende, uanset hvilken form det har – til at tænke sig om en ekstra gang, inden de går i krig med det. Det skal medføre nogle omkostninger, som gør, at man ikke gør det igen.

Vi tror, at strafniveauet har en vigtig signaleffekt. Man kan selvfølgelig altid diskutere, om det lige skal være 1 år, eller om det skal være 2 år, eller om det skal være 5 år i visse situationer. Men tanken bag forslaget står vi fast på: Forseelsen skal have en følgevirkning, og det har den ikke for nærværende. Derfor kunne jeg godt efterlyse, at SF kom med et alternativ, som rent faktisk kom til at virke. SF har jo støttet den regering, som sad indtil 2001, og som ikke formåede at rette op på tingene, så vi desværre fortsat har det meget lave strafniveau.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Som jeg sagde i min ordførertale, støttede vi rent faktisk den socialdemokratiske justitsminister i hans forsøg på at få strafferammen op på 10 år, så vi kan godt melde hvis forbi.

Men det, der er hovedproblemet, er, når man rent faktisk står i en situation, hvor en kvinde anmelder en sag som voldtægt, og sagen bliver pådømt efter en anden bestemmelse, nemlig § 217, som har en langt lavere strafferamme, hvis der indføres minimumsbestemmelser. Jeg synes, hr. Peter Skaarup er nødsaget til at tage udgangspunkt i det faktum, for erfaringerne viser, at man simpelt hen ikke har anvendt de bestemmelser.

Angående minimumsstraf, når det drejer sig om manddrab, har vi jo haft en ret bemærkelsesværdig sag, hvor to drenge slog deres far ihjel, efter at han havde pint og plaget familien gennem mange år. Her havde domstolen et problem. Man blev simpelt hen nødt til at dømme dem, men de slap for at afsone. Der er nogle situationer, hvor domstolene slet ikke har noget spillerum, hvis der indføres minimumsstraffe, og vi har vel stadig alle sammen den opfattelse, at det er dommerne, der skal dømme i de konkrete sager?

Kl. 14.40

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Ja, vi har stadig den opfattelse, at dommerne skal dømme i de konkrete sager. Men vi har også den opfattelse i Dansk Folkeparti, at man kan se af strafniveauet, se af de domme, der er faldet, at dommerne ikke har dømt, som de fik signal fra politisk side om at dømme.

SF har overvejet problemet og mener, at det vil medføre større problemer for domstolene i nogle spidsfindige sager, hvis man indfører mi-

nimumsstraf, siger fru Anne Baastrup. Vi har vurderet, at de problemer, det eventuelt kunne medføre, er af ubetydeligt omfang set i forhold til, at set med Dansk Folkepartis øjne bliver retsbevidstheden virkelig krænket hver eneste dag i forbindelse med disse sager.

Nu har vi prøvet at give domstolene forholdsvis frit spil gennem årene, og det har altså ikke haft den virkning, vi ønskede. Skulle vi så ikke gå over i den anden side af vejen og sige: Nu har vi altså en situation, hvor vi virkelig ønsker handling, og så må retsbevidstheden altså stå over det eventuelle lille problem, en domstol måtte have i en enkelt sag?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Blot for at debatten ikke skal efterlade nogen misforståelser:

Jeg bemærkede, at hr. Peter Skaarup først kom herind ved afslutningen af mit ordførerindlæg, og det er nok at tage for store ord i sin mund, hvis man siger, at Socialdemokratiet har udtrykt støtte til forslaget. Det er faktisk ikke tilfældet, tværtimod. Den del af forslaget, som vi synes er nye og gode toner fra Dansk Folkeparti, vedrører spørgsmålet om erstatninger, altså sagsbehandlingen i Erstatningsnævnet, erstatningsbeløbene og den efterfølgende behandling af voldtægtsofre.

Derfor har jeg et par meget konkrete spørgsmål, som der kan svares ja eller nej til fra Dansk Folkepartis ordførers side: For det første: Vil Dansk Folkeparti være med til, at vi efterfølgende i Retsudvalget sætter os sammen og analyserer erstatningsniveauet og effekten af de behandlingstilbud, der findes i dag, med henblik på at skabe en forbedring af tilbuddene?

For det andet: Vil man være med til at gøre sagsbehandlingstiden i Erstatningsnævnet kortere?

For det tredje: Vil man være med til at se på, om erstatningerne til ofre for vold, altså ikke bare voldtægtsforbrydelser, men vold generelt, skal øges?

Og for det fjerde: Vil Dansk Folkeparti være med til at se på, hvordan vi kan få en mere effektiv psykologisk behandling af voldtægtsofre, selvfølgelig især med henblik på at forbedre sammenhængen i de tilbud, der er i dag?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Til alle fire spørgsmål kan jeg svare: Ja, det vil vi selvfølgelig være med til. Vi synes, de områder bør undersøges nøje, og vi kunne da godt have ønsket os, at den socialdemokratiske ledede regering, der sad i meget lang tid, havde rettet op på de ting, for her havde Socialdemokraterne jo mulighed for at påvirke tingene. Men vi ser meget gerne, at der bliver kigget på dem, så svaret er ja.

Men hvis hr. Morten Bødskov vil have ordet om lidt, vil jeg gerne bede hr. Morten Bødskov tage stilling til, om ikke også hr. Morten Bødskov og Socialdemokraterne kan blive frustrerede over, at de entydige politiske signaler om, at domstolene godt kunne sætte strafniveauet i voldtægtssager op, har domstolene ikke lyttet til. Gør det ikke hr. Morten Bødskov frustreret, at der har siddet socialdemokratiske ledede regeringer, som ikke har fået rettet op på tingene? Og gør det ikke, at man er nødt til at foretage nytænkning, f.eks. minimumsstraffe, som vi lægger frem i forslaget?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg håber ikke, hr. Peter Skaarup er på vej over i det, jeg vil titulere som det klassiske Dansk Folkeparti, nemlig at når man begynder at blive konkret, bliver der snakket udenom.

Jeg kom med fire meget klare spørgsmål, og jeg forstod, at svaret på alle fire spørgsmål er et ja. Men så kom hr. Peter Skaarup med et fuldstændig usandfærdigt angreb, oven i købet tolt uden grund. Sandheden er jo den, at det var den socialdemokratiske-radikale regering, som valgte at forhøje erstatningsbeløbet til ofre for forbrydelser, så jeg tror, hr. Peter Skaarup må hjem og læse lidt mere på lektion, inden han bevæger sig ud i den slags ytringer.

Jeg vil bare understrege, at jeg er glad for den del af forslaget, som handler om psykologbehandling, sagsbehandlingstiden ved Erstatningsnævnet og beløbenes størrelse. Det er noget, som Socialdemokratiet selvfølgelig prioriterer meget, og som vi vil tage fat på i det efterfølgende udvalgsarbejde, og vi håber, at Dansk Folkeparti denne gang står ved det meget klare ja, man har givet her fra Folketingets talerstol.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er klart, at det står vi ved.

Jeg spurgte hr. Morten Bødskov, om ikke hr. Morten Bødskov kunne blive lidt frustreret. Vi anerkendte – det skal jeg lige sige – de forbedringer, den tidligere minister fik indført af erstatningerne, og vi stemte også for dem. Men jeg spurgte, om ikke hr. Morten Bødskov kunne blive frustreret over, at vi kan læse, at i den ene ret klare sag efter den anden, hvor der er begået voldtægt eller endda gruppevoldtægt, ligger straffen i den meget lave ende skalaen.

Er det ikke frustrerende, at man i alle årene sådan set har talt om, at man gerne vil have strafniveauet til at stige, fordi det skaber mere respekt hos gerningsmændene, men kan se, at gennem 5 år har gennemsnitsstraffen ligget på de 18, 16, 15, 16, og 17 måneder, som jeg nævnte før? Der er altså ikke kommet den effekt, man ønskede, og derfor er vi meget optaget af at vide, om også Socialdemokraterne erkender, at det er nødvendigt at finde alternative metoder til at få strafniveau op, så det indgyder gerningsmændene respekt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg kan forstå på Dansk Folkeparti, at de har meget omsorg for ofret – dels ofrets følelse af, at der er nogle, der hjælper vedkommende under retsagen, dels muligheden for at få en ordentlig erstatning.

Jeg har forstået det sådan, at da Retsudvalget forleden afgav betænkning over B 82 – et forslag, som er fremsat af SF, Det Radikale Venstre og Enhedslisten, og som handler om forbedring af voldtægtsofrets retsstilling – sagde Dansk Folkeparti nej. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er klart, at vi har den grundholdning, at erstatningsniveauet skal op, og at man først og fremmest skal hjælpe ofrene i disse sager. Men det er jo ikke ensbetydende med, at et hvilket som helst forslag, der bliver fremsat i Folketingssalen, lige præcis foreslår det, vi gerne vil, så der kan da være forslag, som vi ikke synes er de rigtige.

Men hovedsagen for os er, at man stiller sig på ofrenes side, hjælper ofrene og deres familier og styrker retsmyndigheden i stedet for at hjælpe forbyrderne. Det er vores hovedsyn i de sager,

der er fortsat det, vi vil kæmpe for, og vi ser meget gerne på alle forslag, der kan forbedre forholdene og trækker i den retning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det vil altså sige, at det forslag, B 82, som jeg netop omtalte, og som udelukkende går på at forbedre ofrenes retsstilling i forbindelse med voldtægtssager, er Dansk Folkeparti fortsat imod. Men betyder det på den anden side, at hvis vi tager det i forslaget, som kun har med erstatningsniveauet at gøre, tilbage, kan vi forvente at få Dansk Folkepartis tilslutning. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er vi meget klar til at kigge på. Vi vil altid gerne se på alternative forslag, bare de hjælper ofrene og deres familier og ikke gerningsmændene.

Vi kunne godt efterlyse, at Det Radikale Venstre havde været mere aktivt, bl.a. med at arbejde for de minimumsstraffe, som er så afgørende for, at der kan komme nye afgørelser i de sager, vi taler om her. Vi er meget villige til at kigge på ethvert forslag, som De Radikale vil komme med, men det er klart, at i det omfang, der ligger noget økonomi i dem, er vi nødt til at vurdere dem i forhold til de aftaler, Dansk Folkeparti har indgået om finansloven og andre ting på kort sigt. Men på lang sigt er vi altid af den opfattelse, at ofrene skal hjælpes, og det kunne jeg godt efterlyse at alle var.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg er lidt nysgerrig. Jeg hørte, at hr. Peter Skaarup talte om, at minimumsstraffen er en nyskabelse, og at man må tænke nyt, og nu er jeg lidt nysgerrig efter at vide: Var det et udsagn, der kom af uvidenhed eller mod bedre vidende?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det kan da ikke stå uklart for fru Birthe Rønn Hornbech og Venstre, at specielt Venstre har været modstander af minimumsstraffe gennem efterhånden mange år.

Vi har følt det vigtigt at rejse debatten igen, fordi vi synes, man kan se, at udviklingen ikke har betydet, at der idømmes hårdere straffe for voldtægt, selv om der er blevet forsøgt med an-

dre midler. De Konservative har været mere positive, så hvis Venstre var klar til det, ville der faktisk være mulighed for at få støtte til et forslag om minimumsstraffe. Det er altså ikke nogen ny diskussion.

Vi har tidligere haft minimumsstraffe på nogle områder i dansk lovgivning, vi har det stadig, når det gælder mord, så hvorfor dog ikke bruge det på det meget vigtige område, som voldtægt er? Det er noget, der er så krænkende, at her er der også brug for minimumsstraffe.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Ja, man havde en stribe minimumsstraffe for ikke så forfærdelig mange år siden, og efter de indhøstede erfaringer, som hr. Peter Skaarup åbenbart slet ikke vil tage sig af, fordi hr. Peter Skaarup ikke vil tage sig af virkeligheden, besluttede man faktisk at afskaffe en lang række minimumsstraffe. Jeg har gjort rede for, hvad erfaringen var, og jeg har selv prøvet at være med til det.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Fordi man besluttede det, og fordi man hørte på nogle eksperter dengang, behøver det vel ikke betyde, at man for tid og evighed afskriver sig den mulighed at bruge minimumsstraffe.

Som sagt er jeg mere bekymret for de ofre, der føler, at der ikke gives en tilstrækkelig straf til voldtægtsgerningsmænd i dag, end jeg er bekymret for nogle få problemtilfælde, som domstolene måtte få, hvis vi indførte minimumsstraffe. De problemer tror jeg at domstolene meget godt kan håndtere. Der har jeg tillid til domstolene.

Jeg har ikke tillid til, at man på Christiansborg har givet de værktøjer, der skulle til, for at domstolene i det her tilfælde kunne give de rigtige straffe. Vi kan ikke diktere domstolene, om de skal give 5 år eller 6 år eller 7 år i straf, men vi kan give nogle retningslinjer, der er utvetydige og indgyder respekt. Det er åbenbart nødvendigt, at vi går højere op. Det er vores opfattelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 177:

Forslag til folketingsbeslutning om Automatisk Trafikkontrol på motorvejene.

Af Frode Sørensen (S) m.fl.

(Fremsat 14/4 2004).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Efter beslutningsforslaget pålægges regeringen at tage de nødvendige initiativer til at sikre, at der indføres automatisk trafikkontrol på udvalgte danske motorveje, hvor risikoen ved at færdes er særlig høj.

Regeringen er enig i, at der bør sættes hårdt ind mod trafikanter, der overskrider hastighedsgrænserne. Derfor er håndhævelsen af hastighedsgrænserne også blevet skærpet i forbindelse med forhøjelsen af den generelle hastighedsgrænsen til 130 km/t. Det gælder både en markant forhøjelse af bødeniveauet, hvor hastigheden har været 140 km/t. og derover, og en skærpelse af reglerne om frakendelse af kørekortet, som indebærer, at førerretten ved hastigheder på 160 km/t. eller derover frakendes betinget. Samtidig er politiets kontrolindsats på motorvejene intensiveret.

Disse tiltag skal bl.a. medvirke til at sikre, at hastighedsgrænserne overholdes, så stigningen i gennemsnitshastigheden og dermed antallet af trafikulykker på motorvejene begrænses.

Regeringens indsats i forhold til hastighedsovertrædelse er desuden fulgt op i den netop vedtagne lov om indførelse af en klippekortordning, som bl.a. omfatter hastighedsoverskridelser på 30 pct. eller derover, samtidig med at bøderne for sådanne hastighedsoverskridelser sættes op.